

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 385/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja slobody 1890/50, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob 110/2019 z 9. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 Cb 110/2019 z 9. januára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) bol pod sp. zn. 60 Cb 103/2017 vedený spor žalobkyne obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), proti sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy *in eventum* o zaplatenie sumy 20 462,50 € (ďalej aj „napadnuté konanie“).

3. Žalobkyňa po prvom pojednávaní podaním z 22. augusta 2019 vzala žalobu späť v celom rozsahu. Na základe uvedeného okresný súd uznesením sp. zn. 60 Cb 103/2017 z 30. septembra 2019 prvým výrokom napadnuté konanie zastavil a druhým výrokom rozhodol, že sťažovateľka má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

4. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 60 Cb 103/2017 z 30. septembra 2019 v časti druhej výrokovej vety mení tak, že nárok na náhradu trov konania sťažovateľke nepriznáva. Druhým výrokom rozhodol, že žalobkyni nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil s poukazom na § 257 CSP, v zmysle ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

5. Sťažovateľka namieta, že v predmetnom spore neexistujú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by krajskému súdu umožňovali aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti podrobne poukazuje na dôvody, z ktorých podľa jej názoru vplýva, že § 257 CSP nie je v danej veci aplikovateľný. Sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania, a preto krajský súd arbitrárne aplikoval predmetné ustanovenie.

7. V prospech svojej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka uvádza, že právne závery uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania sú podľa jej názoru v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich možno považovať za odporujúce článku čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru. Vzhľadom na to možno tieto skutkové a právne závery označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, vybočujúce z rámca uvedených ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

8. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považuje sťažovateľka za zmätočné a zároveň poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku napadnutého uznesenia došlo k zníženiu jej majetku bez možnosti kompenzácie, v dôsledku čoho bolo porušené aj jej základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/110/2019 - 259 zo dňa 09.01.2020, bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde, podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve vlastníť majetok, a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/110/2019 - 259 zo dňa 09.01.2020, a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Zároveň Sťažovateľ žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 913,82 € a túto poukázať jeho právnomu zástupcovi.“

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

18. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením. Nepriznaním náhrady trov konania došlo podľa sťažovateľky k zásahu do jej uvedených práv, a to v dôsledku nepreskúmateľnosti skutkových a právnych záverov krajského súdu, svojvoľnosťou a zmätočnosťou napadnutého uznesenia, čím je toto rozhodnutie arbitrárne a z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné.

19. Nedostatočné odôvodnenie a rovnako aj arbitrárnosť akéhokoľvek rozhodnutia majú za následok, že nie je možné spoľahlivo zistiť, na základe čoho orgán predmetné rozhodnutie vydal, na základe akých skutkových zistení a právnych záverov postupoval,

a preto nie je možné spoľahlivo preskúmať toto rozhodnutie. Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces.

20. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces (resp. práva na súdnu ochranu) je zákonným dôvodom na podanie dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a ak sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP proti napadnutému rozsudku krajského súdu nepodala, nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd, a ústavný súd v takomto prípade v zásade odmietne jej ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

21. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že proti napadnutému uzneseniu nebolo žiadnou z procesných strán sporu, teda ani sťažovateľkou, podané dovolanie.

22. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

23. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

24. Zo znenia § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že pojmovým znakom inštitútu ústavnej sťažnosti je jej subsidiarita, ktorá sa po formálnej stránke prejavuje v požiadavke na vyčerpanie všetkých poskytovaných procesných prostriedkov určených na ochranu práv sťažovateľa ešte pred samotným podaním ústavnej sťažnosti a po stránke materiálnej v požiadavke, aby ústavný súd poskytoval ochranu ústavne zaručeným základným právam a slobodám až v prípade, keď ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť.

25. Vo vzťahu k nepodaniu dovolania sťažovateľkou je potrebné uviesť, že ak zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom. Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 174/2020).

26. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania vád zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

28. „Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení,

ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti)“ [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

29. Ústavný súd sa problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom okrem iného vyslovil: «Ustanovenie § 420 Civilného sporového poriadku zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcemu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej... Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.» Cez prizmu uvedeného holistického ústavnoprávneho prístupu je tak v okolnostiach prejednávanej veci adekvátne postupovať aj pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky (m. m. I. ÚS 300/2020).

30. Spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení. Európsky súd pre ľudské práva vo veci Simecki proti Chorvátsku, sťažnosť č. 15253/10, pripomenul, že riziko akejkoľvek chyby zo strany štátu musí znášať samotný štát a omyly nesmú byť napravované na náklady dotknutého jednotlivca. Právo na prístup k súdu nie je absolútne a môže byť podrobené obmedzeniam, ktoré však nesmú limitovať prístup jednotlivca takým spôsobom alebo v takom rozsahu, že bude porušená samotná podstata tohto práva. Obmedzenie nebude zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak nesleduje legitímny cieľ a ak neexistuje primeraný vzťah proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom (m. m. I. ÚS 300/2020).

31. Vychádzajúc z dôvodov ústavnej sťažnosti v danej veci (body 7 a 8), sťažovateľka nepodaním dovolania podľa § 420 písm. f) CSP proti napadnutému rozsudku nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

32. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavným súdom v situácii, keď táto nevyužila prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý jej zákon účinne poskytoval, teda nepodala dovolanie, hoci ho podať mohla a mala, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 562/2017).

33. Keďže sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti netvrdila, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

34. Na základe uvedených skutočností po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky by prichádzalo do úvahy jej odmietnutie z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

35. Napriek už uvedenému záveru, vychádzajúc z materiálneho prístupu ochrany ústavnosti, aby sťažovateľka nepodaním dovolania neutrpela ujmu na svojich základných právach a slobodách, keďže porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces a práva na súdnu ochranu odôvodňovala nesprávnou interpretáciou noriem procesného práva (bod 5 a 6), konkrétne pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 257 CSP), ústavný súd podrobil ústavnú sťažnosť sťažovateľky i kvázimeritórnemu prieskumu a po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia musí konštatovať, že v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia týkajúcich sa rozhodnutia o náhrade trov konania nezistil nič tak ústavne nekonformné, čo by vzhľadom na námietky sťažovateľky nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

36. Rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania (nároku i výške) je ústavným súdom považované za integrálnu súčasť súdneho konania a za výsadu všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

37. Z uvedených dôvodov rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej povahy, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym

spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné právo (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

38. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj pri rozhodovaní o trovách konania musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o trovách konania musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 588/2018, I. ÚS 604/2017, IV. ÚS 71/2019).

39. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti spochybňuje právny názor krajského súdu týkajúci sa aplikácie § 257 CSP, keď podrobne poukazuje na dôvody, z ktorých podľa jej názoru vyplýva, že § 257 CSP nie je v danej veci aplikovateľný. Sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania, a preto krajský súd arbitrárne aplikoval predmetné ustanovenie.

40. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd svoj právny názor založil na skutočnosti, že Civilný sporový poriadok reparačnú a sankčnú funkciu náhrady trov konania neupravuje ako bezvýhradnú. Vychádzajúc z rozmanitosti skutkových okolností v sporových konaniach a s prihliadnutím na prípadné špecifické podmienky sporových strán, Civilný sporový poriadok pripúšťa, aby súd v konaní výnimočne náhradu trov konania nepriznal ani jednej zo sporových strán. Ani tej strane, ktorá mala v prípade, ak súd rozhodoval vo veci samej úspech v konaní, a ani tej, ktorá v prípade zastavenia konania pre späťvzatie žaloby nebola tou stranou, ktorá procesne zapríčinila zastavenie konania. Postup súdu, pri ktorom tento neprizná žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania, je výnimočnou situáciou, podmienenou existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa (bod 19 napadnutého uznesenia, pozn.).

41. Krajský súd v uvedenom prípade prihliadol na to, že skutkové okolnosti sa po podaní žaloby zmenili tak, že žalobkyňa bez svojho zavinenia nemohla doceliť právnu ochranu, ktorej sa domáhala, a to v dôsledku právnej skutočnosti, ktorú nespôsobila.

Takúto situáciu vyhodnotil krajský súd ako dôvod hodný osobitného zreteľa a rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že nárok na náhradu trov konania sťažovateľke nepriznal. V závere zdôraznil, že tento postup má slúžiť na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

42. Ústavný súd konštatuje, že tieto skutkové a právne závery napadnutého uznesenia nemožno označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, či vybočujúce z rámca všeobecne záväzných právnych predpisov. Sťažovateľkou namietané pochybenie všeobecného súdu teda nedosahuje podľa názoru ústavného súdu takú intenzitu, že by na jeho základe bolo možné spochybniť ústavnú regulárnosť napadnutého uznesenia, keďže krajský súd sa v danom prípade nedopustil takého aplikačného excesu, ktorý by bol spôsobilý založiť porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a jej práva na spravodlivý súdny proces.

43. Medzi sťažovateľkou namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením krajského súdu tak neexistuje príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia porušenia uvedených práv po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, preto po predbežnom prerokovaní ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky mohol odmietnuť aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

44. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy je potrebné uviesť, že sťažovateľka namietala porušenie tohto práva v spojení alebo v nadväznosti na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

45. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu tohto označeného práva. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti pri predbežnom prerokovaní mohol odmietnuť

aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

46. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu